

BREGNBJERGNYT

Nr. 4

Kontaktblad for Bregnbjergskolen
Juni 1967.

1 årg.

En af vore kolleger, lærer Thue Christiansen, forlader i år skolen for at vende tilbage til Grønland. I nedenstående artikel fortæller han om grønlandske skoleforhold.

BK

Den grønlandske skoles opbygning svarer til den danske. Dog er der forskel. Den mest iøjnefaldende er det sprog, som børnene undervises på, nemlig det danske sprog. Mange vil jo nok umiddelbart mene, at det ikke er nogen forskel, men det er det i høj grad.

For det første er sproget ikke børnenes modersmål, og derfor kan de vanskeligt udtrykke sig på det. For det andet er hovedparten af lærerne i byerne danskere, der hverken kan forstå eller udtrykke sig på det grønlandske sprog, eller sagt på en anden måde: Læreren forstår ikke børnenes sprog og børnene ikke lærerens.

Hertil kommer, at mange små grønlandske skoler er så dårligt udstyrede at selv den ringeste danske landsbyskole er helt moderne i sammenligning hermed. Man mangler selv de mest nødvendige materialer, egnede lokaler og lærere med pædagogisk uddannelse. - For eleverne i disse skoler betyder de nævnte mangler selvsagt en ringere uddannelse. Imidlertid er der i den senere tid blevet bygget skoler, som nok kan tåle sammenligning med f.eks. Bregnbjergskolen.

I den grønlandske skole er ansat 470 lærere med vidt forskellig uddannelse. - Det kan nævnes, at 36 lærere overhovedet ingen egentlig uddannelse har, 62 - de såkaldte kataketer (en slags degne) - har kun en meget nødtorftig uddannelse. Af de resterende er der 270 danskere, mens de øvrige er grønlandere, der har fået deres uddannelse på seminariet i Godthåb eller ved et seminarium i Danmark.

Der kunne nævnes endnu flere forhold som gør, at den grønlandske skole er forskellig fra den danske.

Hvis man er flittig, kan man fortsætte på en efterskole. Det er en overgangsskole for dem, der vil fortsætte i realafdelingen. Den kan være ét- eller toårig, afhængigt af elevens standpunkt. Det vigtigste fag i denne skole er dansk, eftersom hele undervisningen i realafdelingen foregår på dansk.

I den senere tid har man dog prøvet på at springe over efterskolen. I stedet for sender man de dygtigste elever til Danmark. De bliver indkvarteret hos private, som sammen med skolen sørger for, at de får det nødvendige kendskab til det danske sprog. - Efter opholdet, som varer ca. 1 år, bliver de sendt hjem til Grønland, hvor de fortsætter deres skolegang på realskolen.

Realskolen i Grønland er 4-årig. Realeksamen svarer til den danske. Som allerede nævnt foregår undervisningen udelukkende på dansk; dog undervises der i faget grønlandsk. - Det betyder, at eleverne i realskolen både har grønlandsk og dansk som "modersmål". - Herudover undervises der i fremmedsprog akkurat som i den danske skole. Ønsket om at droppe det grønlandske til fordel for dansk har været fremme i den grønlandske offentlighed. Det vil dog ikke blive aktuelt i de nærmeste år.

Efter realafdelingen spredes eleverne til forskellige skoleformer, før i tiden alt efter deres evner, nu efter egne ønsker.

I Grønland har man skolepligt til forskel fra den danske undervisningspligt. Der var i 1966 i alt 5860 skolepligtige børn. Af disse forlader ca. 800 hvert år borneskolens ældste klasser; men kun 60 har chancen for at komme i realafdelingen. Dette tal afspejler den store mangel på højere uddannelsessteder (realafdelingen er jo en højere uddannelse, set med grønlandske øjne).

Store summer af de penge, der anvendes til udviklingsarbejdet i Grønland, tabes på grund af fejlslagne investeringer. Mange tror, at man uden videre kan overføre danske forhold til Grønland. Når dette mislykkes, skyldes det ofte den grønlandske befolknings manglende kendskab til danske forhold. Her har skolen efter min mening en stor mission. Man kan oplyse og orientere grønlænderne om danske forhold og derved få en bedre udnyttelse af de penge, der investeres på anden vis. Gennem en udbygning af undervisningsarbejdet vil man få en større effektivitet på mange andre fronter.

Hermed være ikke sagt, at grønlænderne skal fordanskes; men de skal have en chance for at udvikles således, at de med tiden kan honorere de krav, som den øvrige verden stiller sine borgere.

Thue Christiansen

Lejrskolen 1967

Atter i år havde 8. årgang på skolen lejlighed til at komme på lejrskole. Det var elever fra de to 8. klasser og 1 real, i alt 49 elever. - Indkvartering fandt sted på Knudhule Vandrehjem pr. Ry St. i tidsrummet 1.5.-6.5.

Et lejrskoleophold er ingen ferie - hverken for elever eller lærere. Det er skole i den forstand, at der drives undervisning - ganske vist under friere former end i det daglige skolearbejde, men til gengæld er man så heller ikke færdig før henad kl. 17.

De opgaver, der kan løses under et sådant ophold, kan være af vidt forskellig karakter. Man kan gå i lag med emner, der omfatter det geografiske, det biologiske, det historiske, det erhvervsmæssige o.s.v. - Det forudsætter naturligvis, at man vælger en egn, der giver muligheder for sådanne emner.

Egnen omkring Ry er velegnet, da der findes adskillige interessante ting, som det er umagen værd at kigge nærmere på. - Vi besøgte bl.a.

Om Kloster og Gudenåmuseet; to områder, der dannede grundlag for arbejder om middelalder- og stenalderhistorie. - Vi besøgte Ry Åleværk, var en tur i skoven med skovrideren og så en planteskole, altsammen noget, der gav stof af biologisk og erhvervsmæssig karakter. - Vi gennemgik landskabets tilblivelseshistorie og prøvede i det hele taget på at få lært noget om egnen på så mange felter som muligt.

En anden side af lejrskolelivet er den selskabelige, eller sagt på en anden måde: Hvad vi laver, når vi ikke laver noget. Det var slet ikke noget problem at få tiden til at gå, snarere tværtimod. - Vi havde en dejlig natur omkring os, der inspirerede til trave- og cykelture, vi spillede bold, havde lejrball og mange andre slags underholdning, som eleverne selv sørgede for.

Udbyttet af et sådant ophold kan være stort. Ikke blot lærer man noget rent fagligt - det gør man jo forhåbentlig også til daglig; man lærer også at arbejde sammen i større eller mindre grupper. Og måske det allervigtigste: Man lærer at leve sammen, man kommer til at kende hinanden på en helt anden måde i løbet af blot en uge. - Det skaber et sammenhold, som ikke kun eksisterer i den tid, man er på lejrskole. - Jeg tror, man kan tage det med sig hjem i det daglige arbejde, og det må nok siges at være noget værdifuldt.

BK

D A G B O G

1. april: Povl Jensen tiltræder stillingen som pedel ved skolen.
- 1.-6. maj: 8. klasserne og I real på lejrskole på Knudhule vandrehjem.
10. maj: Elev- og forældrekonkulation vedrørende valgfrie fag i 8. klasse.
29. maj: Sang- og musikaften: Aftenen var arrangeret for forældrene til skolens kor af overlærer Oluf Jørgensen, Borger- og Realskolen og J.P. Sørensen, Bregnbjergskolen. Bregnbjergskolens kor og et skoleorkester fra Vojens Borger- og Realskole medvirkede.
8. juni: 3.-5. klasse på udflugt til Vejle.
9. juni: 2. klasserne på udflugt til Skamlingsbanken.
2. juni: Forældredag 1.-5. klasserne.
22. juni: Afslutning for 1.-5. klasse kl. 10 i sanglokalet.
23. juni: Afslutning for I real samt 8. og 9. klasserne i sanglokalet kl. 10.
14. august: Første skoledag efter sommerferien for alle elever undtagen 1. klasserne kl. 10.
15. august: Første skoledag for 1. klasserne. Eleverne møder kl. 10.

Med udgangen af dette skoleår forlader Thue Christiansen skolen. Han har fået stilling som lærer ved skolen i Sukkertoppen.

Følgende elever udskrives af skolen efter at have aflagt prøve ved afslutningen af 9. klasse:

Jørn Byrsing	s.a. fenrik E. Byrsing
Knud Orlog Hansen	s.a. elektromekaniker Sv. H. Hansen
Frøde H. Møller	s.a. banearbejder Viggo Møller
Bent Pedersen	s.a. banenæstformand Kj. Pedersen
Bjarne Schmidt	s.a. frisørmester H. Schmidt
Dorte Andresen	d.a. arb. Asmus Andresen
Lone Christensen	d.a. lærer Chr. Å. Christensen
Birthe Jensen	d.a. maler J. Jensen
Jette Lohndorf	d.a. bogtrykker Chr. P. Lohndorf
Jonna Marcussen	d.a. banearbejder R. Marcussen
Britta Midtgård	d.a. slagtersvend Hans Midtgård
Kirsten Munck	d.a. arb. Sv. Munck
Conni Pallisgård Nielsen	d.a. stationsbetjent G.A.P. Nielsen
Karin Nissen	d.a. polsemager J. P. Nissen
Elin M. Petersen	d.a. landmand H. Petersen
Valborg Petersen	d.a. landmand Nis P. Petersen
Margit Reinhardt	d.a. smedesvend Poul Reinhardt
Åse Schmidt	d.a. landmand Marius Schmidt
Grethe Jørgensen	d.a. gartner A. Jørgensen
Pia B. Skourup	d.a. overfenrik P. Skourup

Desuden har yderligere 15 elever aflagt den statskontrollerede prøve efter 9. klasse . - De fortsætter efter sommerferien i 10. klasse.

11 elever udskrives af 8. klasse. 21 elever fortsætter i 9. klasse.